Borstvoeding bij te vroeg geboren baby

Patiënteninformatie Moeder&Kind centrum

Borstvoeding bij te vroeg geboren baby(prematuur)

Inleiding

Een prematuur is nog niet volgroeid. De kraamdagen en het geven van borstvoeding verlopen anders dan je had verwacht.

Vermoedelijk keek je ernaar uit om je baby direct na de geboorte dicht bij je te houden en direct borstvoeding te geven. Of misschien was je niet van plan borstvoeding te geven, maar wilde je toch starten met kolven om gedurende de eerste periode moedermelk aan je baby te geven.

Borstvoeding geven aan een te vroeg geboren baby vraagt meer geduld, tijd en inspanning. Maar er zijn zeker ook voordelen:

- Moedermelk bevat bestanddelen die je baby nu extra nodig heeft, waaronder de levende cellen, de antistoffen/afweerstoffen en andere beschermende stoffen.
- Het geeft voldoening en zelfvertrouwen als je baby groeit door de melk die je zelf aanmaakt en geeft.
- De band tussen jou en je baby wordt sterker door het intieme contact.

We willen je graag ondersteunen bij het geven van borstvoeding, met respect voor je persoonlijke wensen en mogelijkheden.

Algemene informatie over het geven van borstvoeding kun je lezen in het ‘Borstvoeding informatieboekje’.

Het belang van moedermelk

Vanaf ongeveer 36 weken zwangerschap krijgen baby’s via de placenta van de moeder bescherming tegen ziekte (afweerstoffen). Een prematuur mist deze afweerstoffen. Moedermelk bevat ook afweerstoffen. Het is bij een prematuur dus extra waardevol om moedermelk te krijgen. De melk is licht verteerbaar. De samenstelling is grotendeels aangepast aan de behoefte van de baby. Ze bevat extra eiwitten voor de groei, speciale stoffen voor de ontwikkeling van de hersenen en afweerstoffen die de kans op infecties verkleinen (o.a. darm- en luchtweginfecties). Moedermelk bevat bestanddelen die je op geen enkele andere manier aan je baby kunt geven.

De Gezondheidsraad adviseert om minimaal zes maanden volledig borstvoeding te geven. Ook als je baby gedurende een kortere periode moedermelk krijgt of als je borstvoeding met kunstvoeding combineert, heeft dit vele voordelen voor de gezondheid, groei en ontwikkeling van je baby.

Borstvoeding geven aan een prematuur

Je baby zal in het begin nog niet of niet goed zelf aan de borst kunnen drinken. Daarom is het belangrijk dat je de melkproductie op gang brengt door te kolven. Hoe sneller je hier na de geboorte mee start, hoe sneller de melkproductie op gang komt en er moedermelk beschikbaar is voor je baby. Streef ernaar om uiterlijk binnen zes uur na de bevalling te starten.
Lees voor informatie over het kolven en bewaren van moedermelk de folder ‘Kolven’.

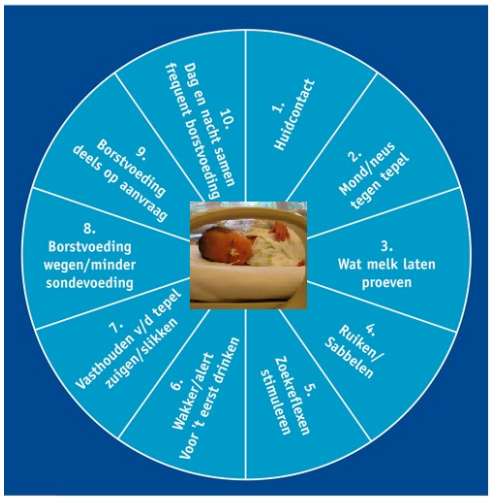
Je baby kan aan de borst drinken zodra zuigen, slikken en ademen op elkaar afgestemd zijn. Dit is meestal vanaf ongeveer 34 weken. Wanneer je kunt beginnen met aanleggen hangt ook af van de conditie van je baby. Soms kan het maag/darmkanaal van een baby nog geen melk verdragen. De eerste dagen krijgt je baby dan vocht en voedingsstoffen toegediend via een infuus. Meestal kan je baby al snel kleine hoeveelheden voeding krijgen. We geven dit door een slangetje dat via de neus naar de maag loopt. Op die manier geniet je baby van de bijzondere eigenschappen van de moedermelk, nog voordat hij zelf aan de borst kan drinken. Door je baby regelmatig te laten oefenen met zuigen aan een lege borst of een fopspeen, wordt de zuigreflex gestimuleerd.

Stappenplan

Het leren drinken is een geleidelijk proces. Hierbij onderscheiden we de volgende tien stappen:

Stappenplan

Borstvoeding bij de prematuur

Stap 1 tot en met 4

Huid-op-huidcontact vergroot de kans op succesvolle borstvoeding. Buidelen stimuleert de melkproductie en helpt bij het kolven.

Tijdens het buidelen kan je baby zelf op zoek gaan naar de borst, de tepel likken en soms ook sabbelen. Echt aanleggen hoeft je baby nog niet te doen. Je kunt een druppeltje melk uit de tepel drukken zodat je baby dat kan oplikken. Wanneer je baby tijdens het geven van de sondevoeding in de buurt van de tepel ligt, ruikt het de borst. Zo leert de baby dat jouw warmte en geur een fijn gevoel geven.

Stap 5 tot en met 7

Is je baby wakker en heeft hij zuigbehoefte? Dan is het goed om dit moment te benutten en de borst aan te bieden. Leg je baby goed gesteund met het buikje tegen jouw buik en de tepel ter hoogte van de neus.

Streel met de tepel tegen de lipjes. Wanneer je baby de mond wijd open doet, breng het dan voorzichtig dichter naar de borst zodat het de tepel ver genoeg in de mond kan nemen.

De meeste baby's zuigen in het begin korte teugjes en zijn snel moe. Soms zal een baby al vanaf de eerste keer de tepel vasthouden en doorzuigen. Het is dan ook belangrijk dat de borsten de eerste keren niet vol melk zitten, om te voorkomen dat je baby zich verslikt. Zodra je baby een aantal keren geoefend heeft kunt je starten met aanleggen aan een wat vollere borst. Je baby leert nu een ritme te vinden in zuigen, slikken en ademhalen. Let goed op de signalen die je baby geeft. Wanneer de melk te snel stroomt of wanneer je baby doordrinkt zonder pauze te nemen, is het belangrijk dat je je baby van de borst haalt.

Om te meten hoeveel je baby gedronken heeft kunnen het we voor en na de borstvoeding wegen. In het begin zal dat misschien maar vijf milliliter zijn, maar dat is een goed begin. Het veilig en comfortabel voeden zijn belangrijker dan de hoeveelheid die je baby nu bij jou drinkt.

Stap 8 tot en met 10

In het begin zal je baby in staat zijn om één tot twee keer per dag te drinken. Als het goed gaat mag je baby vaker aan de borst. Baby's die te vroeg geboren zijn hebben tussen de voedingen in voldoende slaap nodig. Ze kunnen ook nog niet altijd zelf aangeven wanneer ze honger hebben. Daarom is het voeden volgens een vast schema belangrijk. Zodra je baby er klaar voor is kun je geleidelijk overgaan naar borstvoeding op verzoek. Meestal zijn baby's hier tegen de uitgerekende datum klaar voor.

Borstvoeding met een tepelhoedje

Als een baby iets tegen zijn gehemelte voelt wekt dit de zuigreflex op. Wanneer de tepel niet ver genoeg in het mondje komt kan de baby moeite hebben met zuigen en grip houden. Ook heeft een baby voldoende kracht nodig om de borst goed in de mond te houden. Een tepelhoedje kan hierbij helpen. Voor meer informatie verwijzen we graag naar de folder 'Borstvoeding met tepelhoedje'.

Fopspeen

Een fopspeen is belangrijk voor een prematuur. Zuigen werkt rustgevend, is pijnstillend en bevordert de vertering. Zolang borstvoeding op verzoek niet mogelijk is, is het goed om een te vroeg geboren baby de kans te geven te zuigen op een fopspeen.

Bijvoeding

Streef ernaar om je baby minimaal één maal per dag vers gekolfde melk te geven. Dit is melk die niet gekoeld en weer opgewarmd is. Deze melk bevat een maximaal aantal levende en beschermende stoffen. Soms voegen we extra eiwitten, vitaminen en mineralen aan de moedermelk toe (Breast Milk Fortifier). Dit betekent niet dat je melk niet goed genoeg is, maar dat je baby nog net iets meer van bepaalde stoffen nodig heeft om goed te groeien. Heb je onvoldoende moedermelk beschikbaar? Dan wordt jouw melk aangevuld met speciale voeding voor prematuren.

Gedurende de tijd dat je baby nog niet alle voeding uit de borst drinkt, krijgt het de bijvoeding (bij voorkeur afgekolfde moedermelk) op een andere manier. Dit kan via een voedingssonde, fingerfeeding of een fles. Het drinken uit de fles vraagt een andere techniek van je baby dan het drinken uit de borst. Zolang je baby nog aan het leren is om aan de borst te drinken kan het geven van voeding via een speen leiden tot de zogenaamde zuig- of drinkverwarring. De kans op drinkverwarring neemt sterk af zodra je baby eenmaal goed aan de borst kan drinken. Daarna kan je kind ook leren om uit een flesje te drinken. Voor meer informatie verwijzen we graag naar de folder ‘Flesvoeding bij te vroeg geboren baby’.

Naar huis

Voor prematuren is het belangrijk dat ze vanaf het begin moedermelk krijgen, ook al drinken ze nog niet alles zelf aan de borst. Thuis geef je je baby steeds meer borstvoeding tot het volledig aan de borst drinkt. Een lactatiekundige kan je daar eventueel bij helpen. Tot die tijd is het belangrijk dat je door middel van kolven je melkproductie goed op gang houdt.

Vraag, voordat je een kolf gaat huren of kopen, advies aan onze lactatiekundige. Je kunt informatie vinden op de site www.borstkolven.net.

Vergoedingen voor lactatiekundige zorg en/of kolfapparatuur is per verzekering anders. Je kunt dit navragen bij de zorgverzekeraar.

Contact

Heb je nog vragen over borstvoeding wanneer je thuis bent of heb je behoefte aan ondersteuning?

Informatie voor begeleiding door een lactatiekundige kun je terugvinden op www.nvlborstvoeding.nl. Je kunt ook contact opnemen met een kraamzorgvereniging of consultatiebureau, zij kunnen je doorverwijzen naar een lactatiekundige. De lactatiekundige van het ziekenhuis is op werkdagen tussen 09.00 en 15.30 uur bereikbaar op tel.nr. 088 - 70 66 644.

Je kunt ook met je vragen terecht bij de borstvoedingsvereniging La Leche League Nederland (LLL) via www.borstvoedingstelefoon.nl

of via www.lalecheleague.nl (via ‘direct hulp nodig’).

Op www.borstvoedingsforum.nl kun je ervaringen uitwisselen met andere moeders. Je kunt vragen over borstvoeding stellen en vragen van anderen beantwoorden. Regelmatig zijn ook vrijwilligsters van LLL of lactatiekundigen op dit forum actief.

Andere interessante websites over borstvoeding zijn:

- www.borstvoeding.nl
- www.voedingscentrum.nl
- www.minvws.nl (met name over borstvoeding en werk)
- www.borstvoeding.com

11/25